

A kállói rebe a Dohány körzetben

Hatalmas megtiszteltetés érte a Dohány utcai körzetet, 5771 év Ádár I. hónap 11. napján (február 15-én, kedden) meglátogatta a kilet a híres nagykállói rebe leszármazottja, a jelenlegi kállói rebe.

Jicchák Ejzik Taub, a magyarországi chászidizmus (egyik) megalapítója, a leghíresebb hazai cádik az egykori szabolcsi megyeszékhelyen, Nagykállón tanított 1781-től, haláláig (1821). A Kállói Szentként is emlegetett csodarabbi Baál Sém Tov, azaz a Szent I.tennév ismerőjeként híresült el a kelet-magyarországi chászid zsidók körében. Számtalan gyógyulás, bölcs példázat mellett, nevéhez fűződik, a „Szól a kakas már” című szatmári népdal, amely a vidéki zsidóság himnuszává vált. Az anekdoták szerint a fiatal Kossuth Lajost is megáldotta. Az ő ötödik generációs leszármazottja a jelenlegi, Amerikában élő rebe. Jahrzeit-je alkalmából keresi fel a világszerte ismert cádik ajhelben (sátortetős sírboltban) őrzött

sírfát a mostani kállói rebe, aki útját megszakítva Londonból érkezett Budapestre, a Dohány utcai körzet Talmud-Tóra termébe.

Az eseményen a majd nyolcvan hívő mellett

Fotó: Schiller Tamás

megjelent, Dr. Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi; Deutsch Róbert a Bét Din vezetője, a Bethlen zsinagóga főrabbi; Dr. Frölich Róbert, a Dohány utcai zsinagóga főrabbi; Zeév Paskesz, a magyarországi Orthodox Izra-

elita Hitközség főtitkára; Zoltai Gusztáv, a Budapesti Zsidó Hitközség és a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége ügyvezető igazgatója, körzetünk elnöke, illetve a Scheiber Sándor Gimnázium több diákja is.

A rebe, a közelgő Purim kapcsán Mordecháj történetét mesélte el a megjelenteknek. Kiemelte, hogy a Tóra tanulása, a hagyományok megőrzése az életet jelentette akkor, s ma is a zsidóság számára. A jó hangulatú találkozó végén egyenként megáldotta a jelen lévőket, akik kvitlit is kitöltöttek és átadták neki, hogy segítse kívánságuk könnyebb, s mielőbbi megvalósulását. A körzet megköszönte, hogy a rövid másfélnapos magyarországi tartózkodása alatt is szakított rá időt és megtisztelte látogatásával. A beszélgetés után a Dohány utcai főrabbi, Frölich Róberttel és a körzet elnökével, Zoltai Gusztávval beszélt a magyarországi zsidóság helyzetéről. Aztán még éjszaka útnak indult Nagykállóra, majd Bécsből repült vissza New Yorkba.

Tímár Károly köszöntése

A körzet világi és vallási vezetése szerény háziünnepség keretében köszöntötte Tímár Károlyt, a körzet köztisztelőben álló főkántorát 85. születésnapja alkalmából. A háziünnepség szó szerint értendő, mivel a főkántor úr hosszabb ideje betegeskedik, így a köszöntés színhelye az ő otthona volt.

Tímár Károly immár 60 esztendeje teljesíti szent hivatását. Vallásos, nagynevű család sarja, e család legnevesebb képviselője volt Teich-

Fotó: Bobella Tamás

mann Jakab zcl., egykori svájci főrabbi. Tokajban végezte tanulmányait, a híres jesivában, melynek emlékei ma is felcsendülnek imájában. Hosszú pályafutása alatt Magyarországon sok helyütt töltött be rabbihelyettesi és kántori funkciót, így Hódmezővásárhelyen, Pécsen és jelenleg Budapesten, a Dohány utcai zsinagógában. Tímár Károly pályáját ismerők sem mind tudják, hogy a múlt század hetvenes éveiben az ő szent küldetésstudata tette lehetővé Lengyelországban és az egykori NDK-ban a kóser ellátást. Tímár Károly ugyanis nem csupán szívével és hangjával, de kezével is szolgálta a zsidóságot, sajchethként. Az ifjabb kántorgenerációk tanárukként is tisztelhetik őt, hiszen éveken keresztül oktatott, utolérhetetlen és megismételhetetlen tudásával, szeretetével és humorával.

Ő ma már az utolsó képviselője a régi, elhivatott és nagy tudású kántori karnak Magyarországon.

A zsidó liturgia mélységeiben éppen otthon érzi magát, mint a jiddis népdalok világában, és olyan tradicionális dallamok tudója, amelyeket ma már rajta kívül senki sem ismer.

Dr. Frölich Róbert

100 TEMPLOMI KONCERT

MÁGA ZOLTÁN

ÉS MŰVÉSZ BARÁTAI

MŰSORVEZETŐ-HÁZIGAZDA:
DR. FRÖLICH RÓBERT FŐRABBI

A JÓTÉKONYSÁGI KONCERT FŐVÉDNŐKEI:
DR. ERDŐ PÉTER
BÍBOROS PRÍMÁS, ERSEK

ÉS **PROF. DR. SCHWEITZER JÓZSEF**
ORSZÁGOS NYUGALMAZOTT FŐRABBI

PURIMI JÓTÉKONYSÁGI KONCERT
DOHÁNY UTCAI ZSINAGÓGA
2011. MÁRCIUS 20. 18.00

PESTI SÓLET

A DOHÁNY UTCAI KÖRZET HAVILAPJA

WWW.DOHANY-ZSINAGOGA.HU

Sharon Asher, a Blogger Séf ajánlata

Hagyományos ízek modern köntösben... **(6. oldal)**

Közismert zsidó sportolók

Fuchs Jenő, Komjádi Béla... **(7. oldal)**

Fotó: Gáti Péter

A kállói rebe a Dohány körzetben (8. oldal)

Kijelölték Izrael új budapesti nagykövetét

Az izraeli Külügyminisztérium úgy döntött, hogy Ilan Mor diplomatát nevezi ki az ország új magyarországi nagykövetének.

A jelölésről Jerusalem Post számolt be, a lap hozzátette, a kinevezést a kormánynak is jóvá kell hagynia. Mor, Aliza Bin Nun asszonyt váltja

fel a nagyköveti poszton. Ilan Mor édesapja Romániában, édesanyja pedig Lengyelországban született. Az új nagykövet korábban hosszú évekig dolgozott diplomataként Németországban, előbb Bonnban, majd Berlinben, ahol nagykövet-helyettesi posztot töltött be.

Vádat emeltek Képiró Sándor ellen

Háborús büntett elkövetése miatt vádat emelt Képiró Sándor volt csendőr százados ellen a Budapesti Nyomozó Ügyészség. A vádirat szerint Képiró Sándor 1942. január 21. és 23. között egy Újvidéken tartott razzia során járőrcsoport parancsnokként közreműködött ártatlan

civil személyek törvénytelen kivégezésében. A most 95 éves gyanúsított bűnösségét 1944-ben a Horthy éra alatt a hadbíróság meg is állapította. Az ítélet végrehajtását csak Magyarország német megszállása akadályozta meg, mert az ítéletet megsemmisítették.

Mózes a kőtáblákkal, az előírások, az aranyborjú és büntetése

Dr. Frölich Róbert rovata

Töcáve

A múlt heti szakasz, a pusztabeli Szentély (Miskán, Hajlék) további felszerelését, a papok ruházatát stb. részletezi. Itt esik szó az Urim és Tumim nevű titokzatos tárgyról, amelynek segítségével a főpap az egész népet érintő kérdésekre i.teni választ kérhetett. Ebben a szakaszban nincs említve Mózes neve, okát lásd a következő szidránál.

A kohaniták a Szentélybeli szolgálat során a következő ruhadarabokat viselték:

- köszajnesz – teljes hosszúságú köntös;
- micnászájim – lenvászon térdnadrág;
- micnefes, vagy migbaász – len-turbán;
- ávnet – a derék fölött többszörösen körültekert hosszú, széles öv. A Kajhén Gódajl (főpap) ruházata a következőkkel egészült ki:
- az éfajd - kék-, bíbor- és vörös színűre festett gyapjúból és lenből valamint aranyszálból szőtt, köténszerű ruhadarab;
- a chajsen – mellűsz, tizenkét drágakövel, amelyekbe Izrael tizenkét törzsének nevét vésték;
- a möil - kék gyapjúköpeny, a szegélyén aranycsengettyűkből való díszítéssel;
- a cic - a homlok fölött viselt aranylemez, a következő felirattal: „Szent az Ő.valónak!”

Kí Sziszó

Az első ízben megejtett népszámlálás utasításairól, valamint a Szentélyben használt kenőolaj és füstölőszer készítésének módjáról, illetve az aranyborjú készítéséről, annak nemzedékekre szóló következményeiről olvashatunk. Izrael gyermekei felszólíttatnak, adakozzanak fejenként fél sékel ezüstöt a Szentély részére. Az Ő.való utasításokat ad a rézből való víztároló-medence, a felkenéshez használt olaj és a füstölőszer elkészítésére. Becálélre és Oholiovra, a két mesteremberre ruházza az Ő.való a Szentély elkészítésének feladatát, és a nép újfent parancsot kap, hogy őrizze és tartsa meg a szombat napját. Mózes felmegy a hegyre, hogy átvegye a kőtáblákat I.tentől, de nem

tér vissza arra az időre, amikor várják. Mikor Mózes lejön a hegyről a Tízparancsolatot tartalmazó törvénytáblákkal, látja, a nép a bálvány körül táncol, összetöri a kőtáblákat, elpusztítja az aranyborjút. Majd visszatér az Ő.valóhoz, és azt mondja: „...törölj ki engem a Te könyvedből, amelyet írtál”, ha nem vagy képes megbocsátani a nép bűnéért, ezért nem szerepel Mózes Töcave szidrájában. I.ten megbocsát, de figyelmeztet, a nép bűne kihatással lesz több nemzedék életére. Mózes azt kéri az Ő.valótól, „Engedd látnom a te dicsőségedet!”, ezt azonban I.ten visszautasítja. Mózes újabb két kőtáblát készít, majd újra felmegy a hegyre, ahol I.ten ezekbe a táblákba is belevési a Tízparancsolatot. A hegyen Mózes előtt láthatóvá válik a Könyörületesség Tizenhárom Attribútuma. Amikor visszatér a nép közé, Mózes arca olyan erős fényt áraszt, hogy leplet kell borítani rá, amelyet csak akkor lebbent fel, amikor I.tennel beszél, vagy amikor az Ő.való törvényeit tanítja a népnek.

Vájákhél

Megismétli a szombat szentségének megőrzésére szóló utasítást leírja, hogyan készült a Hajlék. A kapcsolat a Hajlék építése és a szombat megőrzése között: „hogy megparancsoltam nektek a Hajlék felállítását és az ezzel kapcsolatos munkálatokat, nem jelenti azt, hogy a munkálatok hatályon kívül helyezik a szombatot”. További halachikus kapcsolat a szombat és a Hajlékkal kapcsolatos munkálatok között, hogy mindazt a 39-féle munkát, amely a Hajlék felépítéséhez és alkatrészeinek elkészítéséhez kellett – tilos szombaton végezni. Itt fordul elő a szombati tűzgújtás tilalma is. A nép bőséggel adományoz a Miskán céljára a szükséges anyagokból; hoznak aranyat, ezüstöt, rezet, kék, bíbor és vörös színűre festett gyapjút, kecskeszőrt, sodrott lent, állatbőröket, fát, olívaolajat, illatos fűszereket és drágaköveket. A végén már Mózesnek kell leállítania az adakozást. Egy csapat mesterember elkészíti a

Miskánt, annak minden felszerelésével együtt a három réteg tetőborítást, a prajchesz-t (függönyt), amely elválasztja egymástól a Miskán két helyiségét. A Frigyládát és kerubokkal díszített fedelét; az asztalt és a szinkenyereket; a hétágú menórát különleges olajával; az aranyoltárt és a rajta elégetendő füstölőszert. Az égőáldozatokhoz használt szabadtéri oltárt és felszerelését; a vizesmedencét és annak talapzatát az összegyűlt réztükrökből.

Pökudé

A Hajlék építésének számadásával foglalkozik. Mennyi arany, ezüst, stb. jött be a gyűjtőakció során, amelyből mennyit mire fordítottak. Sokkal több nyersanyag jött be, mint amennyire szükség volt, a maradékot a Hajlék (Szentély) kincstárában helyezték el. A Hajlékot a mesteremberek darabokban készítették el, majd elvitték Mózeshez, aki összeszerelte a részeket és felállította a Hajlékot az egyiptomi kivonulás utáni második év első hónapjának elsején. Mózes számba veszi a nép által a Miskán építésére adományozott aranyat, ezüstöt és rezet. Becálél, Oholiov és segédek elkészítik a – fent felsorolt - nyolc papi ruhadarabot, ahogy azt korábban az Ő.való Mózesnek meghagyta. Az elkészült Miskánt minden alkotóelemével együtt Mózes elé viszik, aki felállítja, majd felkeni a különleges, erre a célra készített olajjal, Áront és négy fiát pappá avatja.

Egy felhő jelenik meg a Miskán fölött, jelezve, hogy az I.teni Jelenlét eljött, hogy benne lakozzék.

Vájjkró

Mózes harmadik könyvének első része, az áldozati renddel foglalkozik. Felsorolja az áldozatokat, ki hozza őket és miért. Lényegük a vétkes ember bűnbánata és vezeklése. Az Ő.való megszólítja Mózeszt a Miskánból, és elmondja neki a Szentélyben hozandó állat- és lisztáldozat törvényeit. Ezek közé tartoznak a következők: A „égőáldozat” (ajló), amely teljes egészében felszáll Istenhez az oltár tetején égő tűz révén, - ötféle lisztáldozat (minchó), amely finomlisztből, olívaolajból és tömjénből készül; - a „békeáldozat” (slólim), amelynek húsát, miután az oltáron elégettek, más részeket pedig a kohanitáknak adtak, maga az áldozathozó fogyasztott el; - a „vétekáldozat” (chátosz) fajtái, amelyeket a nem szándékosan elkövetett vétekért való engesztelésül hoz a vétkező főpap, az egész közösség, a király vagy az átlag zsidó; - a „bűnáldozat” (ósom), amelyet olyasvalaki hoz, aki a Szentély egy megszentelt tárgyát nem szándékosan profán célra használja, vagy aki bizonytalan, hogy áthágott-e valamilyen isteni tilalmat, vagy követ el „hütlenséget az Ő.való ellen”, hogy hazugul esküszik, így károsítva meg felebarátját.

I

M

A

R

E

N

D

Hétköznap: 7.³⁰-kor kezdünk reggel, az esti ima időpontja 17.⁰⁰ óra, helyszín a Talmud-Tórában (Bp. VII. Wesselényi u. 7).

(a felújítási munkák miatt bejárás a zsinagóga mögötti emlékparkon keresztül)

Az esti ima előtt fél órával sakkal, kártyával, kávéval és teával várjuk híveinket!

Péntek esti ima: 17.⁰⁰-kor a Hősök-templomban.

Szombat reggeli ima a Hősök-templomban: Sachrisz: 9.³⁰

Tóraolvasás: 10.⁰⁰ Muszáf ima: kb. 10.⁴⁵

Szombati Salesüdesz, a szombat kimenetele előtt 1 órával a Talmud-Tórában.

www.dohany-zsinagoga.hu

A vaskeresztes zsidó olimpiai bajnok kardozó

Fuchs Jenő, a nagy diadalain kívül szinte alig versenyzett, mégis két olimpiáról tért haza kétszeres győztesként, míg Komjádi Béla bár sportolóként nem tartozott a legjobbak közé, ám edzőként rengeteg sikert ért el, s a honi vízilabdázás atyjának tartják. Ezúttal róluk olvashatnak az ismert zsidó sportolókról szóló sorozatunkban.

A négyszeres olimpiai bajnok vívó, dr. Fuchs Jenő 1882. október 29. született és 1955. március 14. hunyt el. Apja nyomdász volt, a Pallas nyomda főgépkestere, aki mind a két fiának megteremtette az egyetemi tanulási lehetőségét. Bajnokunk 1911-ben a budapesti tudományegyetemen szerzett állam- és jogtudományi doktori oklevelet és később ügyvédként dolgozott. Nem tartozott a vívótársadalmat alkotó gazdag családból származó, vagy katonai pályát befutó vívók közé. Rákossy Gyula tanítványaként Magyarországon nagy versenyt sosem nyert, sokáig egyesületen kívül versenyző volt, később sportolt az MTK és az NVC színeiben is. 1908 elején első lett a rendkívül erős jogászversenyen, s a bajnokságban elért nyolcadik helyével szó szerint kivívta a jogot, hogy az 1908-as olimpiára nevezze. A londoni olimpián remekül alkalmazkodott a szokatlan körülményekhez, – a mérkőzéseket salakon rendezték, – és bejutott a legjobbak közé. Őt magyar végzett az első hatban, Fuchs Zulawszky Bélával holtversenyben az első helyen zárt, végül az egy tusra menő döntőben győzött. Korábban a csapatversenyt is könnyedén nyerte válogatottunk. 1908 és 1912 között nem indult versenyen. Az 1912-es stockholmi, olimpiára címvédőként jutott ki és a svéd fővárosban megismételte négy évvel korábbi duplázását. Ezúttal hét magyar ke-

rült a legjobb nyolc közé, s a fináléban ismét egy honfitársát, Békessy Bélát győzte le. A bronzérmes Mészáros Ervin lett, így vívóink komoly gondot okoztak a szervezőknek, ugyanis nem volt három magyar zászlójuk az eredményhirdetéshez. A csapatversenyt is biztosan nyerte újra Magyarország. Ezután a négyszeres olimpiai győztes csak vívótermekben lehetett találkozni, versenyeken nem. 1914-ben Budapestnek ítélték az 1920-as olimpia rendezésének jogát, de öt nap múlva, Szarajevóban lelőtték Ferenc Ferdinándot. A világháború után elvették a szervezés lehetőségét, továbbá mint, a vesztes hatalmak egyike, mi sem vehettünk részt az antwerpeni játékokon. Fuchs Jenő így csak 1924-ben próbálhatta meg újra,

hogy bekerüljön az olimpiai csapatba. Ennek az volt a feltétele, hogy versenyeken bizonyítsa, helye van a legjobbak között. Közben az olimpiai indulók létszámát négy főben korlátozták, ezért visszalépett a válogatótól. Négy év múlva, 1928-ban újra jelentkezett a válogatókra az olimpiai indulás reményében. A hír lázba hozta a sportvilágot, hiszen a négyszeres olimpiai bajnok 20 éve, 1908 tavasza óta nem szerepelt magyar versenyen. Már nem volt a régi formájában, fáradtsága, versenyhiánya rányomta bélyegét a szereplésére, és legendás nyugalma is elhagyta, így nem jutott döntőbe. Ezután felhagyott a versenysporttal. Hétszer szerepelt a magyar válogatottban. A vívás mellett versenyszerűen evezett és szánkózott. Visszavonulása után ügyvédi irodát nyitott, majd tőzsdei titkárként tevékenykedett. Amikor Magyarország háborúba lépett a Szovjetunió ellen, már 60 évesen önként jelentkezett a frontra. De a zsidótörvények miatt fegyveres alakulatban nem kaphatott helyet. Ezért önként bevonult munkaszolgálatosnak, és egy aknaszedő raj parancsnokának nevezték ki. Szűrőbottal szedett aknákat 1942-ben Voronyezs környékén. Itt szovjet támadás érte Fuchs csapatát, az elesett honvédek fegyvereivel, társait irányítva, felvette a harcot és visszaverte a támadást. Helytállásáért német vaskeresztel tüntették ki, élve került haza a frontról, és hadikórházban dolgozott a háború végéig. Ám mégsem élhetett boldogan, mert a háború után az Államvédelmi Osztály, mint „minősített fasisztát” letartóztatta a legmagasabb német katonai kitüntetés birtoklása miatt, s ezért börtönbüntetésre ítélték. Megtörve és nélkülözések közepette hunyt el. 1981-ben a Zsidó Sporthírességek Csarnoka tagjává választották.

Komi bácsi, a modern vízilabda atyja

1892. március 15-én Budapesten született, és tíz nappal 41. születésnapja előtt, 1933. március 5-én agyvérzésben hunyt el a magyar vízilabdasport úttörője, Komjádi Béla.

Az MTK-ban kezdett el úszni 1910-ben, majd 1914-től vízilabdázni, később a III. kerületi TVE játékos lett. Az első világháború során súlyosan megsérült, a Magyar Általános Köszénbányánál betöltött tisztviselői állásából nyugdíjazták, az aktív sportolást befejezte. Csapataiban hátvédként szerepelt, játékosként csendes csapatjátékosnak és jó taktikusnak számított. Az említett sérülés miatt gyermeke nem született, életét kezdetben

az úzásnak, később a vízilabdának szentelte. A III. kerületi TVE csapatának vízilabdaedzője lett, felépített egy új, erős csapatot, amely fel tudta venni a versenyt az addig verhetetlennek tartott Ferencvárossal. 1924-ben rövid időre, majd 1926-tól újra a magyar vízilabdaválogatott szövetségi kapitányává nevezték ki. A válogatottal háromszor nyert Európa-bajnokságot (1926, 1927 és 1931), továbbá több olimpián szerepelt. Az 1932-es Los Angeles-i olimpián győzelemre vezette a válogatottat. A felkészülés során több bemutató mérkőzést tartottak, hogy fedezni tudják a kiutazás magas költségeit. Edzőként nagy hangsúlyt fektetett az utánpótlás-nevelésre, az ő felfedezettje Keszér Alajos, Keszér Fe-

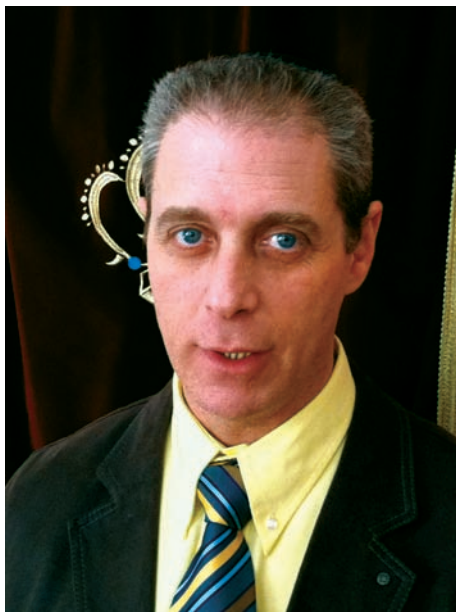
renc és Homonnai Márton későbbi olimpiai bajnokok. A modern vízilabdasport megalkotója, több edzéstechnikai újítás bevezetője (pl. légstopp; légpasz; illetve medencén kívüli, tornatermi edzés). Egyserűen csak Komi bácsi néven emlegették szeretettel játékosai. 1920-ban a Magyar Úszó Szövetség titkára, majd 1921-ben főtitkára lett, e tisztséget 1926-ig, szövetségi edzői kinevezéséig viselte. Emellett a játékvezetői keretnek is tagja volt. 1930-ban a szövetség ügyvezető alelnökévé választották. Pályafutása során több lapnak is írt cikkeket, amelyekben népszerűsítette a sportot. Róla nevezték el a korábbi Császár-uszodát, illetve több utca és egy utánpótlás-emléktorna is viseli a nevét.

Elöljáró-jelöltjeink a márciusi templomkörzeti választásokon

Ács Tamás

57 éves, MAZSÖK főtitkára, tanácsadó, mérnök-közgazdász. A minjent 2004 óta erősíti. Körzetünkben 2 éve előljáró.

Bandi László

47 éves, már húsz éve dolgozik a Hitköz-ségen. Két gyermeke van. Néhány év meg-szakítással 1992 óta tagja a körzetnek. Először jelölt.

Cseresnye Béla

45 éves, hosszú ideje vállalkozó. Nagyjá-ból 1995 óta jár a Dohány utcai zsinagó-gába, négy éve előljáró.

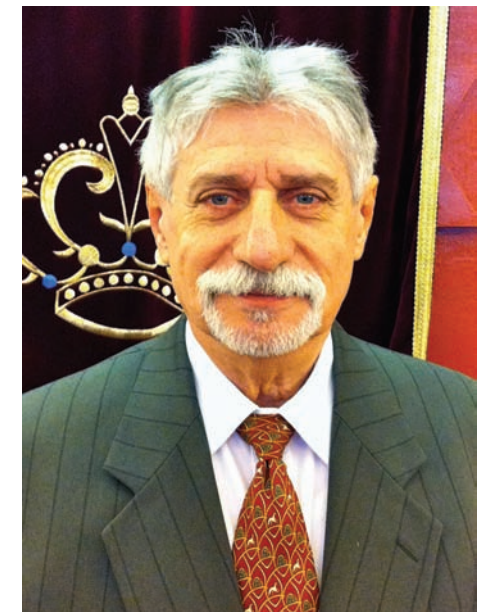
Fekete Imre

85 éves, nyugdíjas szabó. 1988 óta a kile megbecsült tagja, 10 éve előljáró. A körzet „korelnöke”. Gyakran tisztel meg bennün-ket, hogy előimádkozik.

Freiman Péter

65 éves, nyugalmazott gordonka művész. Négy éve a körzetünk tagja, rendszeres templomjáró. Két éve előljáró.

Hajdú Péter

67 éves, nyugdíjas. Hosszú ideje a kile aktív tagja, s immár négy éve előljáró, továbbá BZSH küldött.

Heisler András

56 éves, vállalkozó. Az Izraeli Kulturális Intézet kuratóriumának tagja, a Mazsihisz elnöke 2003-2005 között. A közösség meg-becsült tagja 25 éve. A ZsKF megálmodója.

Kunos Péter

64 éves, pénzügyi tanácsadó, a Magyar Sakkszövetség volt elnöke. 1999 óta vesz részt a közösség életében, már nyolc éve előljáró.

Nádel Tamás

64 éves, nyugdíjas, 11 éve a kile tagja, nyolc éve előljáró. 2010 óta a körzet alelnöke, és az Alapítvány a budapesti Dohány utcai Zsinagógaért kuratóriumának elnöke.

Paccol Sándor

45 éves, villasmérnök, a Magyar Rádió hangmérnöke. 1987 óta a körzet tagja, 2007 óta előljáró.

dr. Zallel János

62 éves, orvos (belgyógyász-kardiológus). Már az 50-es évek közepétől rendszeresen látogatta a Dohány utcai zsinagógát. Négy éve előljáró.

Zoltai Gusztáv

75 éves, a MAZSIHISZ és a BZSH igazga-tója. Kisebb-nagyobb megszakításokkal már 1948 óta jár a Dohány templomba. Tavaly óta a körzet elnöke.

Eltelt négy év, s lejárt az előljárók, illetve a küldöttek mandátuma. **A következő választást március 6-án tartjuk, szavazni reggel 8:30-tól 12 óráig lehet a Talmud Tórá-ban (1072. Bp. Wesselényi u. 7.)**

A BZSH Választási Bizottság ja-nuár 24-i ülésén áttekintette a

templomkörzeti és BZSH választá-sokkal kapcsolatos feladatokat, ki-jelölte a hikiözségi ellenöröket, hogy ellenörizzék az előírások be-tartását. A Bizottság kihirdetette a legfontosabb szabályokat is. A választás közvetlen és titkos, azaz meghatalmazással, vagy nem a helyszínen nem lehet szavazni.

Természetesen, ha a templomkör-zetbe tartozó idős kora, vagy be-tegsége miatt akadályoztatva van, - és előre jelzi, - kérheti, hogy a körzeti Választási Bizottság egy tagja és a körzet egyik hittestvére mozgórúnával felkeresse, hogy vá-lasztójogával élhessen. A szavazólapokat a körzetek ma-

guk készítik el, s a megjelentek négy listán adhatják le voksaikat: körzeti előljáróság, BZSH küldöt-tek, MAZSIHISZ küldöttek, illetve Központi Jelölő Bizottsági tag. (Utóbbiba minden körzet egy főt választhat és delegálhat.) Az is lehet küldött a BZSH-ban, vagy a MAZSIHISZ-ben, aki nem

templomkörzeti előljáró, de a kör-zeti választásokon küldötnnek vá-lasztották meg. Törekedni kell arra, hogy azok szerepeljenek a választási névjegyzékben, akik minden szempontból megfelelnek a BZSH Alapszabályában foglalt előírások-nak, illetve valóban aktív tagjai az adott templomkörzetnek. A választ-

tójog gyakorlása során – vita esetén – a körzet rabbijának állásfoglalá-sát kell meghallgatni. A szavazás napján a megjelenő választók sze-mélyi adatait, igazolványuk és lak-címekártyájuk alapján a Választási Bizottság jogosult ellenörizni. Egy szavazó csak egy szavazólapot adhat le, tehát családtagjai helyett

sem voksolhat. Csak a Jelölő Bi-zottságok által a szavazólapra fel-került személyek közül lehet vá-lasztani. A szavazás, a név mellett két egymást keresztező vonallal történhet. Szavazni csak pozitív módon lehet, így a jelölés nélkül hagyott (kihúzott) nevek nemleges szavazatnak számítanak.

A választás végén, a voksok ösze-számlálását követően a szavazócé-dulákat kötegelni kell és a hiteles, lepecsételt cédulákat a helyi Vá-lasztási Bizottságnak az eredményt megállapító hitelesített jegyző-könyvvel haladéktalanul be kell küldeni a Síp u. 12-be, a Jogi osz-tály részére.

Itámár Jáoz-Keszt és a csodaszarvas

Itámár Jáoz-Keszt magyar származású költő és műfordító, az Izraelben élő magyar és izraeli nagyközönséggel megismertette a magyar költészetet és irodalmat. Kilenc verseskötetet publikált, egy prózatrilógiát, s több válogatáskötetet jelentetett meg magyar költők héberre átültetett verseivel. Az izraeli Talpir, Kugel és Leah Goldberg irodalmi díjak birtokosa. Megkapta az irodalmi Állami elnöki díjat, míg 2001-ben Pro Cultura Hungarica díjat.

– Mikor és miért vándoroltál ki Izraelbe? – Tízévesen, 1944-ben deportáltak Bergen-Belsenbe, majd 1951-ben vándoroltam ki Izraelbe. A zsidó kultúrát szerettem volna magamévá tenni, és Izraelben akartam élni, az álmom volt, hogy héber költő legyek. Cionista nem voltam, bár 10 évesen elkezdtem héberül tanulni. Vonzott Izraelhez a tudat, hogy zsidó vagyok és az is akartam maradni, úgy éreztem, Izrael a zsidóság központja, és nekem is ide kell tartoznom. – Hogy jutottál ki és hova kerültél? – A Galila nevű hajóval érkeztem, és egy kibucban helyeztek el. Azután gimnáziumba jártam Netanyán, majd katona voltam, végül egyetemet is elvégeztem. Később egy középiskolában tanítottam héber irodalmat és bibliát. Megalakítottam az ÉKED könyvkiadót, amely főként versek kiadásával foglalkozik, kiadtunk vagy kétezer könyvet. Ezek közül legalább negyvenet magam írtam. – Izraelben sokan képviselik a magyar irodalmat? – A héber irodalomban nagyon kevés magyar származású író vagy költő van. Fontos azonban megemlíteni és kiemelni Avigdor HaMeiri nevét, mert nagy költőnek számított. – Szerinted Izraelben mennyien ismerik a magyar irodalmat és költészetet?

– A magyar irodalom bizonyos fokig nagyhatalomnak számít. Hogy miért? Izraelben, volt negyed-millió magyar bevándorló, most öt millióan élnek Izraelben, így az arány elég magas. Ezek az emberek az igazi érdeklődők, rájuk lehetett számítani. Fontos számukra, hogy megismerjék a magyar irodalmat, hogy a gyermekeik, leszármazottaik is megismerjék mindezt. Sokan Izraelben születtek, de a szüleik még Magyarországon, ők is kíváncsiak. Megnyíltak a határok, sokan utaznak Magyarországra, nagy az érdeklődés a magyar kultúra iránt. Lefordítottam három kötetben a magyar költészetet, megjelent a Csodaszarvas, az első kötet három kiadásban, ez engem is megdöbbenett. Nem számítottam ekkora sikerre. Tény, ezek kétnyelvű kiadások, az emberek megvették a magyar szöveg miatt is, összehasonlították, hogy jönnek ki a rímek héberül, s esetleg hogy engem megfogjanak. Megjelent Petőfi Sándor válogatott versei, saját fordításomban sajnos ennek sem volt olyan sikere, mint az előzőeknek. – Az Izraeli héber írószövetségnek voltál elnöke, mint magyar származású zsidó író, beszélnél a tapasztalataidról? – Három évig voltam elnök. Belejátszott, hogy kapcsolatban állok a héber írók többségével, ezen kívül sok éve szerkesztetek, aktívan dolgozom, sok művem jelent meg, és mint említettem sok könyvet és verset fordítottam magyarról héberre. Érdekes, sokréti munka volt, dolgozott mellettem egy főtítkár, aki sok feladatot levett a vállamról, de három év hosszú idő. Fontos volt egy akcióm, melynek keretén belül az iskolák és könyvtárak őrizték az elhunyt írók emlékét, műveiket összegyűjtötték, kiállításokat, műsorokat rendeztek. Számomra azért is volt ez fontos, mert úgy vettem észre, Izraelben az emberek hamar elfelejtik az írókat.

– Beszélnél a zsidó identitásodról, hitedről? – Amikor először láttam a héber szövegüket, majdnem elsírtam magam, úgy meghatódtam. Talán ez a magyarázata, miért vonzódtam a héber nyelvhez és kultúrához. Neológ családba születtem, miközben az ortodox váci csodarabbi dinasztíának vagyok a leszármazottja. Ők 1856-ban kijöttek Izraelbe, de tíz év után visszamentek, majd megalkították Vácott a híressé vált Jesivát. Apám és nagyapám neológok voltak. Húsz éve lettem valásos, bár a feleségem vallásos volt és kóser háztartást vezetünk. Elindult bennem egy folyamat. Megkezdődött a visszakapcsolódás az ősapáimhoz, ez lehet az egyetlen magyarázata annak, ami velem történt. Ezen kívül megvolt bennem mindig a valásos hajlam, de nem érdekelnek a vallásos pártok a teológiával és a filozófiával. Én az emocionális részével szeretek foglalkozni, ez érdekel.

Sharon Asher

www.izrael-kulturaja.blogspot.com

A Blogger Séf ajánlata

Sharon Asher

A receptek 6 személyre szólnak »

Előétel

Vinetta (padlizsánkrém)

Hozzávalók:

1 nagyobb padlizsán, fél fej vöröshagyma, 1 tojás, 2 dl olaj, mustár, só, bors, ételízesítő, pici citromlé

Elkészítés:

Fémlapon vagy sütőben 180 fokon addig sütjük a padlizsánt, amíg puha lesz és felrepedezik a héja. Ha kihűlt óvatosan lehamozzuk. Kézi turmixszal, vagy fakanállal pépesre törjük. Ezután elkészítjük a majonézt: a tojás kettéválasztjuk, a sárgájához egy púpozott kiskanálnyi mustárt adunk majd összekeverjük. Végül, lassan, kiskanalanként adagoljuk az olajat, hogy pudingszerű legyen a majonézünk. Ha kész, a pépesre tört padlizsánhoz hozzákeverjük a majonézt, majd belesereszljük a hagymát. Ízlés szerint fűszerezzük. Píritós kenyérrrel fogyasztjuk.

Lazac szeletek

Orly módra

Hozzávalók:

60 dkg Lazac szeletek, 3 db tojás, 3 dl sör, 1 kávéskanál só, 1 kávéskanál vegeta ételízesítő, vagy ízlés szerint grilli fűszerkeverék, Kb. 20 dkg liszt

Elkészítés:

A halszeleteket megsóozuk. A tojássárgáját sóval, vegetával ízesítjük, hozzáadjuk a sört, kicsit elkeverjük, majd következik a liszt. Sűrű palacsintatészta-szerűséget kell kapnunk. Nem kell sokáig kevergetnünk. A hideg tojásfehérjéket 1 csipet sóval kemény habbá verjük, és a masszához keverjük. Ebbe a masszába forgatjuk a halszeletek, és bő, közepesen forró olajban szép pirosra sütjük. Körete lehet: petrezselymes burgonya, hercegnő burgonya, sült burgonya, zöldsesés rizs, franciasaláta. Tartármártást is kínálhatunk mellé.

Kekszes-almás sütés nélkül

Hozzávalók:

A tésztához: 50 dkg háztartási keksz, 3 csomag főzni való vanília ízű pudingpor (12 dkg), 20 dkg kristálycukor, 8 dl víz, 1,25 kg alma

A tetejére: 4 ek. porcukor, 4 ek. keserű kakaópor, 5 dkg sütőmargarin

Elkészítés:

Az almát meghámozzuk, kicsumázzuk és lereszeljük. Lábasba rakjuk, fél liter vizet öntünk rá, cukorral ízesítjük, majd 8-10 perc alatt puhára főzzük. A pudingport 3 deci vízzel kikeverjük, az almához öntjük, és kevergetve 2 percig főzzük, míg besűrűsödik. Egy közepes tepsi alját keksszel kirakjuk, az almakrémet rákenjük. A tetejére megint kekszet teszünk. A kakaóport, a porcukorral vízzel kevergetve fölforraljuk, a tűzről levéve a margarint hozzáadjuk, majd a mázat a sütemény tetejére kenjük. Egy napra hűtőbe rakjuk.

Ülőhely a galéria második padjában

Folytatjuk a „Templom titkai” címmel indított sorozatunkat, amelyből jobban megismerhetik a Dohány utcai zsinagógát. Szinte mindenki tudja, a „Dohány”, Európa legnagyobb zsinagógája. Toronyi Zsuzsanna, a Magyar Zsidó Levéltár vezetője segítségével bemutatjuk, milyen különlegességeket rejt az épület. Ezúttal a Dohány utcai zsinagóga egyik elsőosztályú helyének két tulajdonosáról írunk. A női galéria első emeletén, a 2. számú pad baloldali első ülését Bischitz Dávid vásárolta meg húsz éve, felesége használatára.

Bischitz Dávidné Fischer Johanna 1829-ben született Tatán, a híres herendi porcelángyáros Fischer családban. 1866–ban egyik alapítója lett a Pesti Izraelita Nőegyletnek, amely újdonság volt a korabeli zsidó közösségekben. Pest gyorsan fejlődő modern város volt, amelyben a zsidó közösség is elsősorban bevándorló, itt családot alapító tagokból állt. Ebben a körzben új társadalmi igények jelentek meg, melyeket a hagyományos intézményrendszer nem tudott ellátni. Árvagyerekek, családjukat eltartani kényszerülő özvegyasszonyok, éhező szegények, kelengye nélküli menyasszonyok szociális ellátását kellett megoldani. A Pesti Izraelita Nőegylet ezek kezelésére alakult, s

a jótékony gazdag asszonyok olyan szociális ellátó-rendszert szerveztek meg, amelyet mintaértékűnek tekintettek a korszakban. Az intézmények egy része (anyaotthon, népkonyha) nem zsidók előtt is nyitva állt. Az Egyletnek, 1873-tól 1898-as haláláig Bischitzné volt a köztisztletnek örvendő elnöknője. Bosznia megszállásánál megsebesült katonák ápolásáért 1879-ben Ferenc József császár koronás arany érdemkereszttel tüntette ki, és nemeséget adományozott neki és családjának. Ő volt az első nő, – leszámítva a szentek ábrázolását, – akinek Budapesten szobrot állítottak 1889-ben. Az eseményről a Vasárnapi Újság is beszámolt. A korabeli tudósítások szerint a nőegylet el-

Együttműködés a Dohány és a Kazinczy között

Nem túlzás azt állítani, az utóbbi néhány évtized „legforradalmibb” együttműködésére kerül sor a vallásos magyarországi zsidó életben. Ráv Jiszráél Méir Lau látogatásakor kiderült, a neológia és az orthodoxia képes, tud és akar együtt dolgozni nemes célok érdekében. Most ennek az együttműködésnek új fejezetéhez érkeztünk.

A neológia „zászlóshajójának” számító Dohány utcai zsinagógánkban évek óta gyakorlat, hogy az esti minjen keretében dr. Frölich Róbert főrabbi vezetésével tanulnak a jelenlévő hívek, miként a Kazinczy utcai orthodox közösségben is. Kezdeti lépésként a Dohány-templom hívei heti

egy alkalommal, csütörtökönként, a Kazinczy utcai minjenben imádkozunk, ahol Majse Tuvja Weiszberger orthodox rabbi ad tanítást a neológ és orthodox híveknek a heti szidráról. Az együttműködés, egymás erősítésének követendő példája, s e kezdetet remélhetőleg még sok, hasonló esemény követi, az együvé tartozás, és a zsidó egység jegyében.

A közös imák kezdési időpontjai:

Február 24. – 17:05

Március 3. – 17:15

Március 10. – 17:25

Március 17.– 17:35

Képviselet nyílik Izraelben

Magyarország turisztikai látogatottságának erősítésére képviseletet nyitott Izraelben a Zsidó Idegenforgalmi és Kulturális Központ (ZSIKK). A kirendeltséget Makovitz Judit vezeti, aki a Magyar Turizmus Zrt. (MT Zrt.) tel-avivi képviselője volt.

A képviselet kiemelt célkitűzése a Zsidó Nyári Fesztivál izraeli promóciója és a két ország közötti kulturális együttműködés folyamatos fenn tartása. a ZSIKK több szállodával, étteremmel és szolgáltatóval kötött megállapodást, akik számára fontos a jelenlét Izraelben. A KSH adatai szerint tavaly 50 ezer izraeli vendég 164 ezer vendégéjszakát töltött el a magyarországi kereskedelmi szálláshelyeken.

Barenboim kapta a Drezda Díjat

A napokban vette át a drezdai Semperoperben a 25 ezer euróval (csaknem 7 millió forinttal) járó elismerést David Barenboim zongoraművész-karmester. A díjat a különböző kultúrájú emberek és országok közötti konfliktusok elhárítását segítő tevékenységéért ítélték oda az izraeli-argentín muzsikusnak. Barátjával, a palesztin Edward Said irodalmárral hozta létre a Nyugat-Keleti Díván Zenekart, amely Goethe versgyűjteménye nyomán kapta nevét. A zenekarban izraeli és palesztin fiatalok muzsikálnak együtt. Said 2003-ban meghalt, Barenboim egyedül folytatja az együttes vezetését és többször megszólalt a palesztinok és egyes arab országok autonómiájáért.

darabos horgolt szettet készített a Dohány utcai zsinagóga számára, melyeket hatalmas ünnepség keretében, a korabeli sajtóbeszámolók szerint több mint tízezer ember jelenlétében avattak fel. A kollekció darabjai jelenleg is a Dohány utcai zsinagóga felszereléséhez tartoznak, de már nem használják őket.

Meghívó

Szeretettel meghívjuk Önt és családját a Dohány utcai körzet

Zájin Ádár vacsorájára és az esti imára, **március 13-án 17 órai kezdettel. Az esemény helyszíne: 1075. Bp. Síp u. 12 Díszterem.**

A vacsorára halkocsonyát, vagy hidegtálat rendelhetnek, mindkettő egyaránt 2 000 forintba kerül. Jelentkezés: Fülöp Ildinél, a **(06-1) 413-1515**-ös telefonszámon.